

MÅNADSRAPPORT MAJ

Socialnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
Förvaltningsberättelse.....	4
Ekonomi.....	4

Sammanfattning

Socialnämnden prognostiserar ett underskott på -39 mnkr, vilket är oförändrat mot delårsrapport april. Försörjningsstödet står för -35, varav 5 mnkr avser effekter av covid-19. Övriga effekter av covid-19, intäktsbortfall och kostnader är 5,6 mnkr, varav 4 mnkr avser intäktsbortfall/merkostnader som nämnden inte klarar av att lösa inom årets ram. Bedömningen är att påverkan på försörjningsstödet och intäktsbortfall (etableringsschabloner) kvarstår under 2021.

Prognos för externa placeringar och öppna insatser, årets effektiviseringar på 23 mnkr och flyktingverksamheten är i balans. Prognosen innehåller ett effektiviseringskrav gällande externa placeringar och öppna insatser på 6 mnkr. Bland kostnadsminskningarna ingår tomställda interna lokaler med 9,8 mnkr.

Kommunens stora mottagande av ensamkommande barn och unga 2015/2016 ger ekonomiska effekter i takt med att den statliga ersättningen upphör och vårdbehov kvarstår. Kostnaderna förs då över till kommunfinansierad ram. Avsaknaden av statlig ersättning innebär motsvarande kostnadsökning. Det handlar om kostnadsökningar under en begränsad tid och bedömningen är att kostnaderna ökar fram till 2022 för att därefter successivt minska i takt med att vården avslutas.

Placeringar kommunfinansierad verksamhet

- Externa placeringar inklusive gruppen före detta ensamkommande barn är i balans, efter stärkt budget på 5 mnkr och med åtgärder på 6 mnkr. Den samlade kostnaden för placeringar där statsbidrag har upphört är 10 mnkr.
- Placeringar på det egna boendet, Brunnsgatan, för vilka statsbidrag har upphört ger ett underskott på -5,7 mnkr, som möts av motsvarande överskott från delverksamheten ensamkommande barn.

Placeringar ensamkommande (statsbidragsfinansierade)

- Externa placeringar är i balans efter stärkt budget på 6 mnkr och hittills erhållna intäkter för vård utförd tidigare år på 1,5 mnkr.

Individ och familjeomsorgen i Lunds kommun har låga standardkostnader, det vill säga kommunens kostnader i relation till den statistiskt förväntade kostnaden, som i Lund är 76 mnkr lägre än förväntat. Sedan år 2015 har nämndens standardkostnader minskat trots en stor ökning av inflödet. I denna rapport beskrivs nämndens fortsatta arbete med att möta kostnadsökningar för försörjningsstöd och externa placeringar samt det ambitiösa arbetet i hela förvaltningen för att möta ett under flera år ökande inflöde av ärenden med ändamålsenliga arbetssätt och metoder. När det gäller försörjningsstöd vidtas kraftfulla åtgärder genom en startad utredning för att lägga en strategi för ändamålsenliga insatser för att motverka och minska behovet av försörjningsstöd. Ett syfte med utredningen är att ta fram tydliga resultatmål för maximal effekt av olika insatser som regeringen förväntas genomföra via bland annat uppdrag till Arbetsförmedlingen. Kombinerat med detta har nämnden förstärkt nödvändig samordning av kommunens arbetsmarknadsåtgärder genom en tjänst som finansieras av FINSAM del av 2020 och 2021. Arbetet styrs via en styrgrupp bestående av utbildningsdirektören, HR-direktören, näringslivschefen samt socialdirektören som är sammankallande. I dagsläget finns av styrgruppen beslutade aktivitetsmål, men resultatkraven kommer att justeras efter hand som nya nationella åtgärder lanseras.

Förvaltningsberättelse

Ekonomi

Resultat

(Mnkr)	Utfall maj	Budget maj	Avvikelse maj	Helårsbudget 2020	Helårsprognos 2020	Helårsavvikelse 2020
Intäkter	69,8	59,5	10,3	142,6	148,4	5,8
Kostnader	-338,7	-326,5	-12,2	-757,1	-802,4	-45,3
Avskrivningar	-0,5	-0,8	0,3	-2	-1,3	0,7
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-269,4	-267,8	-1,6	-616,5	-655,4	-38,8
Finansiella intäkter	0	0	0	0	0	0
Finansiella kostnader	-0,1	0	-0,1	0	-0,1	-0,1
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	-269,5	-267,8	-1,7	-616,5	-655,5	-39
Kommunbidrag	267,8	267,8	0	616,5	616,5	0
RESULTAT	-1,7	0	-1,7	0	-39	-39

Analys av resultatet

Periodens resultat Kommunfinansierade verksamheter

Kommunfinansierade verksamheters resultat för perioden januari-maj är -5,4 mnkr, varav kostnader till följd av covid-19 är -0,5 mnkr. Periodens resultat för externa placeringar och öppna insatser är i balans mot periodens budget och resultatet för försörjningsstöd är -9,7 mnkr. Övriga poster ger tillsammans ett överskott för perioden på + 4,3 mnkr som möts av utgifter senare delen av året.

tabell: utfall per verksamhetsområde

Periodens utfall (mnkr)	Utfall jan-maj	Budget jan-maj	Avvikelse jan-maj
Ledning, stab och gemensamt	-24,8	-25,6	0,8
Barn, unga och familjestöd	-90,8	-90,6	-0,2
Vuxen	-93,2	-85,5	-7,7
Socialpsykiatri	-60,2	-61,9	1,7
Nettokostnad	-269,0	-263,6	-5,4

tabell: periodens avvikelse per verksamhetsområde

Periodens utfall/avvikelse	Externa placeringar, öppna insatser	Försörjningsstöd, utbetalningar	Övrigt	Nettokostnad/nettointäkt
Ledning, stab och gemensamt	0	0,0	0,8	0,8
Barn, unga och familjestöd	0,7	-1,5	0,6	-0,2
Vuxna	-1,4	-8,2	1,9	-7,7
Socialpsykiatri	0,7	0,0	1,0	1,7
Summa	0,0	-9,7	4,3	-5,4

Periodens resultatenheter

Resultatenheterna visar ett överskott på +3,7 mnkr för perioden januari-maj. Flyktingverksamheten redovisar ett överskott på +4,1 mnkr som till största del förklaras av intäkter från tidigare år som möts av utgifter senare delen av året. Tolkförmedlingen visar ett överskott på 0,4 tkr för perioden men förväntas ge lägre intäkter resten av året. Tillståndsenheten visar ett underskott på -0,7 tkr som förklaras av att fakturering av tillståndsavgifter är framflyttad till hösten på grund av covid-19.

Utfall delverksamhet (mnkr)	Utfall jan-maj	Budget jan-maj	Avvikelse jan-maj
Ensamkommande barn	-6,6	-7,4	0,8
Vuxna och familjer	6,6	3,3	3,3
Summa flykting	-0,1	-4,1	4,1
Tolkförmedlingen	0,3	-0,1	0,4
Tillståndsenheten	-0,8	-0,1	-0,7

Prognos

Socialnämnden prognostiserar ett underskott på -39 mnkr, vilket är oförändrat mot delårsrapport april. Försörjningsstödet står för -35, varav 5 mnkr avser effekter av covid-19. Övriga effekter av covid-19, intäktsbortfall och kostnader är 5,6 mnkr, varav 4 mnkr avser intäktsbortfall/merkostnader som nämnden inte klarar av att lösa inom årets ram. Bedömningen är att påverkan på försörjningsstödet och intäktsbortfall (etableringsschabloner) kvarstår under 2021.

Prognos för externa placeringar och öppna insatser, årets effektiviseringar på 23 mnkr och flyktingverksamheten är i balans. Prognosen innehåller ett effektiviseringskrav gällande externa placeringar och öppna insatser på 6 mnkr. Bland kostnadsminskningarna ingår tomställda interna lokaler med 9,8 mnkr.

Kommunfinansierade verksamheter

Nämndens kommunfinansierade verksamheter prognostiserar ett underskott på - 40,7 mnkr. Prognos för försörjningsstöd är -35 mnkr och prognos för placeringar på boende i egen regi, för unga personer som blev anvisade till Lund som ensamkommande där statlig ersättning upphört, är -5,7 mnkr. Sistnämnda underskott möts av motsvarande överskott från delverksamheten ensamkommande barn.

Från och med 2020 redovisas samtliga kostnader för ensamkommande barn där statsbidrag upphört (före detta ensamkommande) inom kommunfinansierad verksamhet. Avsaknaden av statlig ersättning innebär motsvarande kostnadsökning. Det handlar om kostnadsökningar under en begränsad tid och bedömningen är att kostnaderna ökar fram till 2022 för att därefter successivt minska i takt med att vården avslutas.

Övrig kommunfinansierad verksamhet, årets effektiviseringar och kostnadsminskningar samt externa placeringar och öppna insatser prognostiseras vara i balans.

Tabell: budgetavvikelse per verksamhetsområde

Prognos	Externa placeringar, öppna insatser	Försörjningsstöd, utbetalningar	Övrigt	Nettokostnad/nettointäkt
Ledning, stab och gemensamt	0	0,0	0,0	0,0
Barn, unga och familjestöd	-4,0	-6,0	-5,7	-15,7
Vuxna	-3,0	-29,0	0,0	-32,0
Socialpsykiatri	1,0	0,0	0,0	1,0
Åtgärder	6,0			6,0
Summa	0,0	-35,0	-5,7	-40,7

Externa placeringar och öppna insatser

Prognosen att externa placeringar och öppna insatser är i balans med förstärkt budget på +5 mnkr (välfärdsmiljoner) och åtgärder på 6 mnkr kvarstår. Årets prognostiserade kostnader är 154 mnkr som är 7 mnkr högre än 2019 års kostnad på 147 mnkr. I prognosen ingår kostnader för före detta ensamkommande med 10 mnkr. Prognosen innehåller förändringar mot tidigare prognos, men de tar ut varandra på totalen.

- 18-24: Under månaden har fem unga med omfattande missbruk av rökheroin sökt socialtjänstens hjälp, varav två personer har beviljats placering på HVB och övriga tre utreds för stöd i någon form. Utöver dessa förändringar har två nya HVB-placeringar beviljats, en placering är avbruten i förtid och en placering är flyttad till verksamhetsområde Socialpsykiatri.
- Barn och unga: Sedan föregående prognos har det tillkommit fler HVB-placeringar och en placering har avslutats i förtid.
- Socialpsykiatri: En placering har tillkommit genom flytt från 18-24 enheten och en placering är avbruten i förtid.
Arbetet med åtgärder med effektiviseringskravet på 6 mnkr pågår, varav 4 mnkr låg i beslutad internbudget med planering att lösas genom insatser utifrån en pågående missbruksutredning:
- Aktivt arbete för att korta placeringstiden.
- Styra över från externa placeringar och öppna insatser genom att på ett tidigt stadium erbjuda intern öppenvård.
- Planering av olika boendelösningar kopplat till missbruksvård.
- Samverkan med vård- och omsorgsförvaltningen och Region Skåne i ärenden med delat ansvar.

Externt köpt vård i mnkr	Budget 2019	Prognos 2019	Avvikelse 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Avvikelse 2020
Egenavgifter och Momsersättning	9,5	11,2	1,6	10,3	10,7	0,4
Kostnad (brutto)	-117,1	-158,2	-41,1	-158,3	-164,7	-6,3
Åtgärder					6,0	6,0
Nettokostnad	-107,6	-147,1	-39,5	-148,0	-148,0	0,0

Försörjningsstöd

Socialnämnden prognos från april kvarstår på 148 mnkr att jämföra med 119 mnkr i bokslut 2019. Årets prognostiserade underskott är -35 mnkr, inklusive kostnader på -5 mnkr för covid-19. Prognosen baseras på utfallet hittills i år samt erfarenheter av utveckling under året med högre kostnader under andra halvåret samt en förväntad försämring av konjunkturen till följd av covid-19. Prognosen kommer att omvärderas i takt med närmare analyser av konjunkturutvecklingen och effekter av statens stimulansåtgärder.

Nämnden arbetar för att motverka kostnadsökningarna genom olika åtgärder:

- Arbete pågår med att utreda och lägga en strategi för ändamålsenliga insatser för att motverka och minska behovet av försörjningsstöd. Ett syfte med utredningen är att ta fram tydliga resultatmål för maximal effekt av olika insatser som regeringen förväntas genomföra via bland annat uppdrag till Arbetsförmedlingen. Kombinerat med detta har nämnden förstärkt nödvändig samordning av kommunens arbetsmarknadsåtgärder genom en tjänst som finansieras av FINSAM del av 2020 och 2021. Arbetet styrs via en styrgrupp bestående av utbildningsdirektören, HR-direktören, näringslivschefen samt socialdirektören som är sammankallande. I dagsläget finns av styrgruppen beslutade aktivitetsmål, men resultatkraven kommer att justeras efter hand som nya nationella åtgärder lanseras.
- Strategisk samverkan i kommunen och med Arbetsförmedlingen gällande arbetsmarknadsåtgärder där olika projektansökningar har gjorts och ytterligare planeras.
- Arbete med att erhålla billigare samt långsiktiga boendialternativ.
- Aktiv uppföljning av ärenden på hotell och stötta personer att erhålla andra boendelösningar.
- Extratjänster med målsättning att ha 120 tjänster vid årets utgång.

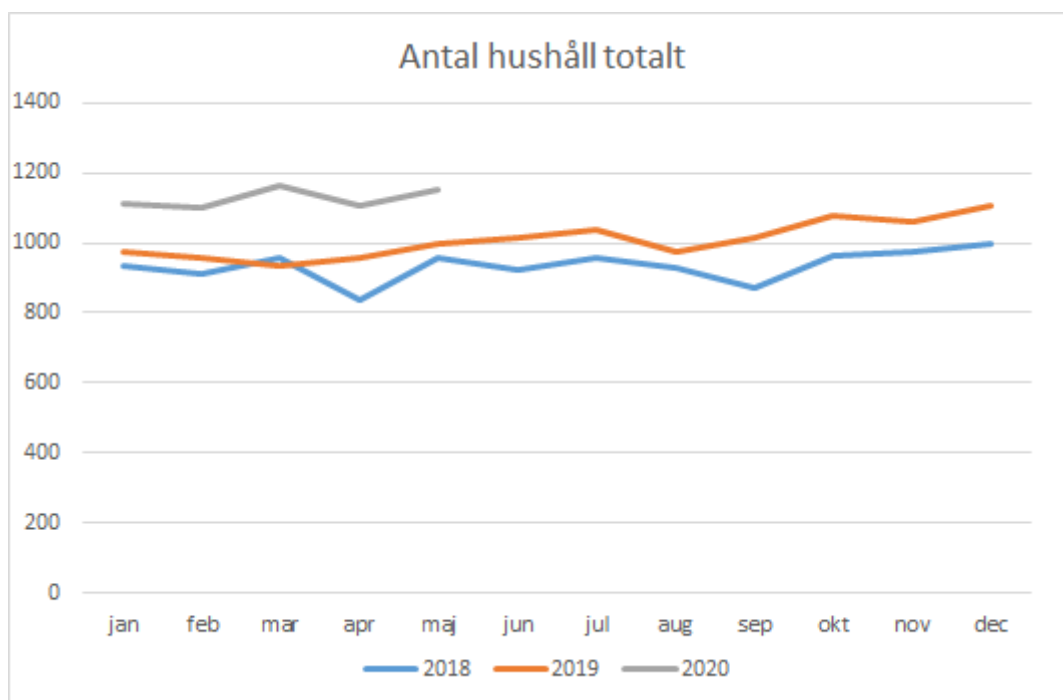
Försörjningsstöd utbetalningar	Avvikelse 2018	Budget 2019	Prognos 2019	Avvikelse 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Avvikelse 2020
Bidrag, återbetalningar	0,2	3,4	4,0	0,5	3,4	3,6	0,2
Utbetalningar (brutto)	3,0	-114,8	-122,6	-7,8	-116,8	-152,0	-35,2
Nettokostnad	3,1	-111,4	-118,6	-7,3	-113,4	-148,4	-35,0

Analys av försörjningsstödet

Antal hushåll i maj med försörjningsstöd är 1,7 % av befolkningen i Lunds kommun, att jämföra med 1,6 % i april och 2019 års snitt på 1,5 %.

I maj var antalet hushåll med försörjningsstöd 1 151, att jämföra med budgeterat antal hushåll på 973. Antal hushåll kan variera något mellan olika månader, men det intressanta är snittet för perioden och trenden över året. Utbetalt belopp per hushåll och månad är i snitt 10,4 tkr, att jämföra med budgeterad snittkostnad på 10 tkr per hushåll och månad.

Diagram: antal hushåll med försörjningsstöd, år 2018-2020

Försörjningsstöd enligt norm är den enskilt största posten och motsvarar 82,1 % av utbetalt försörjningsstöd under januari till maj 2020. Andelen utbetalt försörjningsstöd för hotellkostnader är 12 % för perioden. Av dessa utgör 5,3 % hotellkostnader på grund av skyddsbehov. Ökningen av hotellkostnaderna i år beror på ökade kostnader bland ärenden med skyddsbehov samt ökade dygnspris på hotell och större familjer som placerats på akutboende. Enheterna arbetar tillsammans med boendeenheten enligt ny hotellprocess i syfte att följa upp ärenden på hotell, sänka hotellkostnaderna samt stötta personer att erhålla andra boendelösningar.

Resultatenheter

Nämndens resultatenheter prognostiserar en avvikelse +1,7 mnkr. I prognosen ingår effekter av covid-19 med -5 mnkr och överskott som ska möta motsvarande kostnader i den kommunfinansierade verksamheten med +5,7 mnkr.

Nettokostnader (mnkr)	Budget 2019	Bokslut 2019	Avvikelse 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Avvikelse 2020
Ensamkommande barn	-15	-43,2	-28,2	-16,2	-10,5	5,7
Nyanlända vuxna och familjer	-0,5	24,9	25,4	8,345	5,1	-3,3
Summa flyktingverksamheter	-15,5	-18,2	-2,7	-7,82	-5,4	2,4
Tolkförmedlingen	0	0,7	0,7	0	0,3	0,3
Tillståndsenheten	0	0,1	0,1	0	-1,0	-1,0

Flyktingverksamheten

Ensamkommande barn

Delverksamheten prognostiserar ett överskott på +5,7 mnkr som ska ses ihop med motsvarande underskott i kommunfinansierad verksamhet för placeringar på det egna boendet Brunnsgratan. I takt med att den statliga ersättningen upphör och vårdbehov kvarstår, förs kostnaderna över till kommunfinansierade verksamheter. Ett flertal ungdomar på det egna boendet, Brunnsgratan, har fått svenskt medborgarskap och kostnaderna för dessa ingår inte längre i delverksamheten ensamkommande barn. Kommunfinansierad verksamhets kostnader för placerade på Brunnsgratan är -5,7 mnkr. Kostnadsökningen prognostiseras kunna mötas av överskott från delverksamheten ensamkommande förutsatt att ytterligare intäkter på 1,9 mnkr erhålls, för köpt vård utförd tidigare år.

Av de drygt 300 barn och unga som kommit till Lund sedan 2015 är det i snitt 14 personer eller 13,1 årsplaceringar som har ett vårdbehov 2020. Socialnämnden har beslutat att stärka budgeten för externa placeringar med 11 mnkr genom tilldelade välfärdsmiljoner, varav 5 mnkr stärker kommunfinansierad budget och 6 mnkr stärker statsbidragsfinansierad budget. Efter stärkt budget och hittills erhållna intäkter på 1,5 mnkr för vård utförd tidigare år är ekonomin i balans.

Nyanlända vuxna och familjer

Migrationsverket har informerat om ett försenat mottagande på grund av covid-19 som innebär lägre intäkter, etableringsschabloner. Prognostiserat överskott är +5,1 mnkr att jämföra med budgeterat överskott på +9 mnkr. Prognosavvikelsen på -3,3 mnkr, beror till största delen på ett mottagande enligt avtal som delvis är förskjutet till hösten. I prognosen ingår effekter av covid-19 på -3,7 mnkr.

Prognosen för etableringsschablonerna för året är -4,7 mnkr som är intäktsbortfall på grund av covid-19. Med anledning av Migrationsverkets besked förväntas mottagandet av anvisade och övriga vara mycket lågt under perioden juni till augusti. Mottagandet

förväntas från och med september komma igång, men kvotflyktingarna och familjanknytningarna uteblir år 2020. Mottagandet kommer därför endast att bestå av anvisningar enligt anvisningslagen, egenbosatta och personer som kommer från annan kommun (sekundärflyktingar).

Delverksamhetens största kostnadsposter är försörjningsstöd samt SFI, som utförs av utbildningsnämnden. Kostnaderna för försörjningsstöd, efter avdrag för bidrag och återbetalningar, prognostiseras till -20 mkr. Det ger en prognosavvikelse mot budget på +1 mkr, på grund av ett lägre mottagande. I april var totalt 156 hushåll aktuella för försörjningsstöd före och under etableringstiden. I maj är motsvarande siffra 149 hushåll, att jämföra med budgeterat antal hushåll på 155.

Utbetalt försörjningsstöd per månad och hushåll under januari-maj var i snitt 9,9 tkr, att jämföra med budgeterad snittkostnad på 12 tkr.

Tillståndsenheten

Tillståndsenheten prognostiserar ett underskott på -1 mkr på grund av intäktsbortfall med anledning av covid-19. Restaurangbranschen påverkas starkt av effekterna av covid-19 med risk för ökat antal konkurser. Tillståndsenheten ser en ökad risk för uteblivna serveringstillstånd och tillsynsavgifter. Om hälften av krogarna i Lund försätts i konkurs ger det ett intäktsbortfall på 1 mkr i uteblivna avgifter för serveringstillstånd och tillsyn. En sedan tidigare planerad rekrytering till enheten har ställts in på grund av covid-19.

Åtgärder vid avvikelse

Individ och familjeomsorgen i Lunds kommun har låga standardkostnader, det vill säga kommunens kostnader i relation till den statistiskt förväntade kostnaden som i Lund är 76 mnkr lägre än förväntat. Sedan år 2015 har nämndens standardkostnader minskat trots stor ökning av inflödet. I lämnad prognos ingår åtgärder som minskar årets prognostiserade underskott.

Utöver beskrivna åtgärder i tidigare avsnitt pågår ett ambitiöst arbete i hela förvaltningen för att möta ett under flera år ökande inflöde av ärenden med ändamålsenliga arbetsätt och metoder. Inom nämndens olika verksamhetsområden pågår olika åtgärder:

- Socialnämnden har hög kvalitet till låga kostnader inom området barn och unga. Det är en medveten strategi sedan lång tid tillbaka att arbeta med ett varierat utbud av öppenvårdsinsatser på hemmaplan med hög kvalitet. Översyn har skett av placeringsprocessen för att än mer effektivt arbeta med placering kombinerat med öppenvård och på så sätt minska antalet vårddygn. Tonårsboendet har genomgått en genomlysning för att se hur kostnaderna kan sänkas genom schemaändringar och minskad bemanning. Detta möjliggör kostnadsminskningar på 2,3 mnkr (helårseffekt år 2021).
- Inom flyktingverksamheten har ett stort omställningsarbete skett i delverksamheten ensamkommande barn. Antalet HVB-boenden och stödboenden har kontinuerligt minskats i relation till antal barn. Handlingsplan kommer att tas fram för att planera minskning av delverksamheten vuxna och familjer, i takt med ett minskat mottagande av nyanlända vuxna och familjer.
- Inom verksamhetsområde Vuxen pågår ett omfattande utvecklingsarbete gällande missbruksvård. Flera uppdrag att se över verksamheten pågår. Inledningsvis handlar det om att kartlägga målgruppens behov följt av att koppla dessa till befintlig verksamhet samt att styra verksamheten mot målgruppens behov.
- En genomgripande utredning av hela socialpsykiatrin startade i början av 2019 för möjliga och hållbara åtgärder för bibehållen kvalitet till lägre kostnader. En kartläggning av målgruppernas behov har skett och detta innebär att insatser i högre utsträckning kommer att styras mot boendestöd i öppna former i stället för gruppboende. Utvecklingen väntas frigöra platser på gruppboendena och förväntningen är att effekten av detta blir att fler av dem som idag bor externt kan flytta hem till Lund samt att minimera användandet av nya externa placeringar.

I övrigt pågår större arbeten i syfte att arbeta mer effektivt:

- Utvecklingsarbete 2018-2020 för att vässa organisationen som helhet. Efter en genomlysning av ett externt konsultbolag har utvecklingsområden identifierats och förändringar i organisationen genomförts för att skapa bästa möjliga förutsättningar för en effektiv socialtjänst i framkant.
- Utveckling av ett processorienterat arbetsätt i hela förvaltningen för att undvika risk för mellanrum och dubbelarbete samt för att utveckla förutsättningarna för en ändamålsenlig samverkan.
- Strategisk kommunövergripande samverkan gällande arbetsmarknadsåtgärder där olika satsningar samt projektansökningar har gjorts och planeras.

- Utveckling av nya digitala lösningar.
- Samverkan såväl inom förvaltningen som med andra förvaltningar och externa aktörer.

Investeringar

Investeringsredovisning

(Mnkr)	Utfall feb	Helårsbudget 2020	Helårsprognos 2020	Helårsavvikelse 2020
Inventarier, fordon	-1,5	-2	-2	0

Analys av investeringar

Investeringsbudgeten för Socialnämnden är avsedd att användas främst för inköp av inventarier och IT utrustning.

Periodens investeringar

Under perioden januari-maj har inköp gjorts av främst IT utrustning samt mindre del som avser inköp av möbler.

Prognos

Socialnämnden beräknar att disponera 2020 års anslag på 2 mnkr för investering i inventarier och It- utrustning.